

CO₂-BELEID 2020

Organisatie:	Kennemer Wonen
Contactpersoon:	CO ₂ -verantwoordelijke
Adviseur:	M. Havik
Adviesbureau:	De Duurzame Adviseurs
Publicatiedatum:	29-12-2020
Versie:	1.0

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

1	 INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
2	 BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	4
2.1	Statement organisatiegrootte	5
2.2	Projecten met gunningvoordeel	5
3	 VERANTWOORDELIJKHEID DUURZAAMHEID	6
3.1	Verantwoordelijke	6
3.2	Afbakening	6
3.3	Energiebeleid en doelstellingen	6
3.3.1	<i>Energiemanagement actieplan.....</i>	<i>7</i>
4	 BEREKENDE CO₂-EMISSIONS.....	8
4.1	Directe- en indirecte GHG-emissies.....	8
4.1.1	<i>Berekende GHG-emissies.....</i>	<i>8</i>
4.1.2	<i>Verbranding biomassa.....</i>	<i>9</i>
4.1.3	<i>GHG-verwijderingen.....</i>	<i>9</i>
4.1.4	<i>Uitzonderingen.....</i>	<i>9</i>
4.1.5	<i>Invloedrijke personen.....</i>	<i>9</i>
4.1.6	<i>Toekomst.....</i>	<i>9</i>
4.1.7	<i>Significante veranderingen.....</i>	<i>9</i>
4.2	Kwantificeringsmethoden	9
4.3	CO ₂ -Emissiefactoren	10
4.4	Onzekerheden	10
4.5	Uitsluitingen.....	10
4.6	Verificatie	11
5	 CO₂-REDUCERENDE MAATREGELEN.....	12
6	 DOELSTELLINGEN	14
6.1	Reductiedoelstellingen	14
6.2	Hoofddoelstelling	14
6.2.1	<i>Scope 1 Subdoelstelling gasverbruik kantoren en CVZ</i>	<i>14</i>
6.2.2	<i>Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark en alternatieve brandstoffen.....</i>	<i>14</i>
6.2.3	<i>Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik kantoren en CVZ en alternatieve brandstoffen.....</i>	<i>15</i>
6.2.4	<i>Scope 2 Subdoelstelling zakelijk verkeer.....</i>	<i>15</i>
7	 VOORTGANG	16
7.1	Voortgang subdoelstelling gasverbruik	16
7.2	Voortgang subdoelstelling wagenpark	16
7.3	Voortgang subdoelstelling elektraverbruik	16
8	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN.....	17
8.1	Inventarisatie sector- en keteninitiatieven	17
8.2	Actieve deelname	17
8.3	Lopende initiatieven	17
5.1.1	<i>Stichting Nederland CO₂ Neutraal.....</i>	<i>17</i>

1 | Inleiding en verantwoording

Kennemer Wonen is een woningcorporatie in de regio Noord-Kennemerland. Kennemer Wonen verhuurt, verbetert en bouwt betaalbare en energiezuinige huurwoningen in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest. Onze missie is voldoende goede huurwoningen met passende woonlasten in gevarieerde wijken voor onze klanten van nu en in de toekomst. Kennemer Wonen beseft dat wonen niet stopt bij de voordeur, maar dat onze klanten ook graag in een prettige wijk wonen.

In de afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan het verduurzamen van de woningvoorraad. Nu is het tijd om ook intern nog actiever en bewuster aan de slag te gaan met duurzaamheid. Er is gekozen om de methodiek van de CO₂-Prestatieladder hiervoor in te zetten. De eerste ambitie is om de organisatie te certificeren op niveau 3. Dat houdt in dat de organisatie zich actief bezig gaat houden met het verkrijgen van inzicht in de CO₂-uitstoot van alle interne bedrijfsprocessen en de mogelijke CO₂-reductie.

Met de methodiek van de CO₂-Prestatieladder worden alle partijen uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Er wordt een systeem met gunningsvoordeel overwogen voor de (nabije) toekomst. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht..

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie van de organisatie om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt het beleid voor CO₂-reductie samengevat. Onder andere wordt er een beschrijving van de organisatie gegeven, worden berekende emissies weergegeven. Ook zullen de maatregelen, doelstellingen en voortgang behandeld worden, evenals de participatie aan sector- en keteninitiatieven.

2 | Beschrijving van de organisatie

Kennemer Wonen is een woningcorporatie in de regio Noord-Kennemerland. Kennemer Wonen verhuurt, verbetert en bouwt betaalbare en energiezuinige huurwoningen in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest. Onze missie is voldoende goede huurwoningen met passende woonlasten in gevarieerde wijken voor onze klanten van nu en in de toekomst. Kennemer Wonen beseft dat wonen niet stopt bij de voordeur, maar dat onze klanten ook graag in een prettige wijk wonen. Daaraan werken we samen met (toekomstige) bewoners, huurdersorganisaties, gemeenten, welzijns- en zorgorganisaties en marktpartijen.

Onze kernactiviteiten zijn:

Beheren, verhuren, bouwen en verkopen van woningen en de activiteiten die hier direct uit voortkomen. Andere activiteiten richten zich op behouden of verbeteren van de waarde van het bezit, zoals bij leefbaarheid en duurzaamheid.

Wij hebben de laatste jaren steeds meer aandacht voor duurzaamheid en beseffen dat we nog veel meer kunnen doen. Bij ons handelen en onze beslissingen moet altijd gekeken worden naar de rol van duurzaamheid; of het nu gaat om gedrag, onze woningen of onze bedrijfsvoering. Kennemer Wonen heeft ruim 10.000 huurwoningen in de regio. Bij Kennemer Wonen werken ongeveer 80 mensen.

De missie en visie zijn samengevat in de volgende afbeelding:

Kennemer Wonen heeft zich in de afgelopen jaren als voorloper onderscheiden in het verduurzamen van de woningvoorraad. Daar past het goed bij om ook intern de zaken qua duurzaamheid goed op orde te hebben. Er is gekozen voor de CO₂-prestatieladder als systeem om deze wens te realiseren, mede vanwege de mogelijkheid om met dit systeem later ook extern aan CO₂-reductie te kunnen gaan werken.

2.1 Statement organisatiegrootte

De totale CO₂-uitstoot van Kennemer Wonen in het jaar 2019 bedraagt 965,7 ton CO₂. Hiervan komt 858,2 ton voor rekening van projecten (algemene voorzieningen van het verhuurde vastgoed) en 107,5 ton door gebruik van kantoren en mobiliteit (interne bedrijfsvoering). Kennemer Wonen valt daarmee qua CO₂-uitstoot in de categorie klein bedrijf.

	DIENSTEN ¹²	WERKEN/ LEVERINGEN
Kleine organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan ($>$) 10.000 ton per jaar.

Tabel 1: Indeling groottecategorieën volgens Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1.

2.2 Projecten met gunningvoordeel

Een project met gunningvoordeel is een project van een organisatie waarbij de CO₂-Prestatieladder een rol heeft gespeeld in de aanbesteding. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO₂-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Met deze definitie in het achterhoofd is er geen sprake van projecten met gunningsvoordeel.

3 | Verantwoordelijkheid duurzaamheid

3.1 Verantwoordelijke

Voor het beheren van de CO₂-Prestatieladder is de manager bedrijfsvoering de interne verantwoordelijke. Hij draagt verantwoordelijkheid voor het uitzetten van taken, toewijzen van verantwoordelijkheden en het rapporteren aan het management. Voor het opstellen van alle bijbehorende documentatie voor het behouden van niveau 3 op de CO₂-Prestatieladder wordt de organisatie ondersteund door het adviesbureau De Duurzame Adviseurs

3.2 Afbakening

Meer informatie over de Organizational Boundary van de organisatie is terug te vinden in het document 'Bepaling Organizational Boundary'. Hierin is opgenomen wat er voor de CO₂ prestatieladder binnen de organisatiegrenzen valt.

3.3 Energiebeleid en doelstellingen

Naast een financieel gezonde bedrijfsvoering zijn voor Kennemer Wonen evenzeer personeelsbeleid, veiligheid, welzijn en milieu van essentieel belang. De verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu vormen dan ook een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van Kennemer Wonen.

Het belang van duurzaamheid is tegenwoordig een belangrijk gegeven. Om hier bewust mee om te gaan streven wij naar een CO₂-bewuste bedrijfsvoering, om van daaruit een voortdurende verbetering van ons emissiereductiebeleid en een groeiende bewustwording van de medewerkers op de te reduceren emissies van onze activiteiten te realiseren.

Ons energiebeleid is naast het zo energiezuinig mogelijk gebruik van het kantoor vooral gericht op het efficiënter maken van de mobiliteit, zodat we ons werk kunnen doen met een zo laag mogelijk energieverbruik. Met een lager energieverbruik snijdt het mes aan twee kanten: een lager energieverbruik is goed voor het milieu vanwege de lagere CO₂-uitstoot. Daarbij zijn er door het optimalisatie van de mobiliteit lagere operationele kosten. Doordat wij deze uitgangspunten ook hanteren voor ons woningbezit profiteren ook onze huurders. Lagere energielasten maken onze woningen voor onze huurders betaalbaar.

Een en ander is uitgebreid toegelicht in de [duurzaamheidsvisie](#).

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie. Concreet is de doelstelling om in 2021 68% minder CO₂ in scope 1 en 97% minder CO₂ in scope 2 uit te stoten.

3.3.1 Energiemanagement actieplan

Onderstaande gegevens worden door de verantwoordelijke afdelingen aangeleverd aan de projectleider van de CO₂-Prestatieladder. Deze zorgt voor het tijdig verwerken (halfjaarlijks) van de gegevens in de CO₂-footprint.

EMISSIE-STROOM	EENH	BRON	VERANTWOORDELIJKE AFDELING	WANNEER
Gas - Algemene voorzieningen	m3	Facturen leverancier, uitlezen meterstanden, berekening	Financiële administratie (John Leek)	Februari / augustus
Brandstof wagenpark - Diesel - Benzine - Elektra	Liter kWh	Rapportages/ tankpassen	Financiële administratie (Frank Buur)	Februari / augustus
Elektra - Kantoor - Algemene voorzieningen	kWh	Uitlezen meterstanden	Financiële administratie (John Leek)	Februari / augustus
Stadswarmte - Algemene voorzieningen	GJ	Facturen leverancier, uitlezen meterstanden,	Financiële administratie (John Leek)	Februari / augustus
Zakelijke kilometers - prive auto's - OV	Euro/km's	Declaraties	Financiële administratie (Frank Buur)	Februari / augustus

4 | Berekende CO₂-emissies

4.1. Directe- en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende Green House Gas emissies (afgekort GHG-emissies¹) toegelicht. Het Green House Gas Protocol maakt onderscheid in verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas. Hieruit ontstaat een zogenaamde 'inventaris aan broeikasgassen' van de organisatie die kan worden gekwantificeerd en gemanaged. Oftewel de CO₂-uitstoot die vrijkomt bij de eigen activiteiten. In de volgende paragraaf wordt de CO₂-footprint van Kennemer Wonen en de eerste helft van 2020 weergegeven.

4.1.1 Berekende GHG-emissies

De directe- en indirecte GHG-emissies van Kennemer Wonen bedroeg in 2019 965,7 ton CO₂. Hiervan werd 91,9 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1), 867,6 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2) en 6,2 ton CO₂ in business travel.

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Gasverbruik kantoor	6.535,00	m ³	1884	12,31
Gasverbruik Algemene voorzieningen	17.925,20	m ³	1884	33,77
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	2.346,00	liters	3230	7,58
Brandstofverbruik wagenpark (benzine)	13.941,18	liters	2740	38,20
Verbruik Adblue	-	liters	260	-
Totaal scope 1				91,86

Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Elektraverbruik - grijze stroom Kantoor	77.644,00	kWh	556	43,17
Elektraverbruik - grijze stroom Algemene voorzieningen	1.482.829,00	kWh	556	824,45
Stadswarmte Algemene voorzieningen	-	GJ	35970	-
Totaal scope 2				867,62

Business travel	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Zakelijke kilometers privé auto's	30.841,00	km's	195	6,01
Zakelijke kilometers openbaar vervoer	6.520,00	km's	36	0,23
Totaal business travel				6,25

Totale CO₂-footprint (scope 1, 2 en business travel)				965,7
--	--	--	--	--------------

Tabel 3: CO₂-uitstoot 2019 (in tonnen CO₂)

De directe- en indirecte GHG-emissies van Kennemer Wonen bedroeg in de eerste helft van 2020 39,5 ton CO₂. Hiervan werd 34 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1), 0 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2) en 5,5 ton CO₂ in business travel.

¹ Greenhouse Gas Protocol (GHG) is een internationale standaard voor het meten en reduceren van broeikasgassen (Greenhouse Gas)

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Gasverbruik	9.206,00	m ³	1884	17,3
Brandstofverbruik - diesel	936,56	liter	3230	3,0
Brandstofverbruik - benzine	4.973,40	liter	2740	13,6
Verbruik Adblue	-	liter	260	0,0
Totaal scope 1				34,0

Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Elektriciteitsverbruik - groene stroom kantoor	25.288,00	kWh	0	0,0
Elektriciteitsverbruik - groene stroom vastgoed	1.161.589,15	kWh	0	0,0
Elektriciteitsverbruik - extern laden	-	kWh	475	0,0
Stadswarmte	-	GJ	35970	0,0
Totaal scope 2				0,0

Business travel	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	28.392,00	km	195	5,5
Zakelijk vervoer - OV kilometers	-	km	36	0,0
Vliegreizen < 700	-	km	297	0,0
Vliegreizen 700 - 2500	-	km	200	0,0
Vliegreizen > 2500	-	km	147	0,0
Totaal business trav				5,5

Totale CO ₂ -footprint (scope 1 & 2)	
	39,5

Tabel 4: CO₂-uitstoot 2020 H1 (in tonnen CO₂)

4.1.2 Verbranding biomassa

In het jaar van deze rapportage vond geen verbranding van biomassa plaats bij Kennemer Wonen.

4.1.3 GHG-verwijderingen

Er heeft in het jaar van deze rapportage geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij Kennemer Wonen.

4.1.4 Uitzonderingen

Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG-Protocol.

4.1.5 Invloedrijke personen

Binnen de organisatie zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO₂ footprint hebben, dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO₂ footprint.

4.1.6 Toekomst

De emissies in de paragrafen hierboven zijn vastgesteld voor 2019. In het plan van aanpak van de organisatie, waarin alle reductiemaatregelen zijn opgenomen, wordt beschreven welke maatregelen er in de komende jaren worden uitgevoerd. Deze zullen er samen voor zorgen dat de organisatie 68% CO₂ in scope 1 en 100% CO₂ in scope 2 en 0% in business travel zal reduceren in 2021 ten opzichte van 2018.

4.1.7 Significante veranderingen

2018 geldt als referentiejaar. In 2019 heeft een verhuizing naar een nieuw zeer duurzaam pand plaatsgevonden. Dit heeft een grote reductie tot gevolg gehad. Verder vinden er door het jaar heen mutaties plaats in het vastgoedbezit (groot onderhoud, afstoot, aankoop) dit kan in sommige gevallen grote invloed hebben op de footprint.

4.2 Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een Excelmodel waarbij alle energieverbruiken worden omgerekend naar CO₂-emissies. Hierbij worden de emissiefactoren van de website www.co2emissiefactoren.nl gehanteerd. In hoofdstuk 2 van het CO₂-

Managementplan van de organisatie wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

4.3 CO₂-Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂-uitstoot van Kennemer Wonen over 2019 zijn de emissiefactoren uit de CO₂-Prestatieladder 3.1 gehanteerd. Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de data van de broeikasgas activiteiten naar de daarmee gepaard gaande CO₂-emissies.

De emissiefactoren van de organisatie zullen te allen tijde meegaan met wijzigingen in de emissiefactoren van de CO₂-Prestatieladder 3.0. Voor de berekening van de CO₂-footprint van 2019 zijn emissiefactoren gebruikt volgens januari 2020.

Er zijn geen "Removal factors" van toepassing.

4.4 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂-footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. Er zijn nog wel enkele onzekerheden. Deze worden onderstaand omschreven:

1. Er is geen inzicht of de zakelijk gedeclareerde km's allemaal met de auto zijn gereden, fiets, OV, etc is in theorie ook mogelijk.
2. Er is ook ingehuurd personeel welke met eigen vervoer naar kantoor reizen. Vergoeding hiervoor is verdisconteerd in het uurloon op basis van een vast bedrag en er is geen inzicht in het type vervoer en het aantal gereden kilometers. Om deze reden is dit niet in de berekening meegenomen.
3. Er is geen inzicht in de types transport voor de zakelijk gedeclareerde OV km's. Hier is uitgegaan van reizen met de trein 2e klas, op basis van totaal bedrag omgerekend met €0,13/km (bron: <https://www.ns.nl/zakelijk/voordelen/kosten-besparen.html>)
4. Enkele gebouwen uit de vastgoedlijst hebben nog geen slimme meters. Opname van de meterstanden vindt niet per se plaats op 01-01 en 01-07 van ieder jaar. Halfjaarcijfers zijn gebaseerd op 50% van voorgaande hele jaar.
5. Pas na afronding van het hele jaar kan exact de verdeling van verbruik door huurders en algemene voorzieningen in kaart worden gebracht. Voor de half jaar cijfers wordt daarom gerefereerd aan de verhouding van het voorgaande jaar.
6. Bij enkele gebouwen wordt het warmteverbruik geregistreerd per radiator, deze eenheden worden teruggerekend naar m³ gas. Vooral bij Hybride systemen geeft dit geen 100% correct beeld bij berekening van de verhouding verbruik door huurders en algemene voorzieningen.

4.5 Uitsluitingen

In Handboek 3.1 is de rapportage van de CO₂-emissie-inventaris over alle broeikasgassen, uitgedrukt in CO₂-equivalenten nog niet verplicht. Het is dus niet vereist overige gassen, niet zijnde CO₂ (CH₄, N₂O, HFC's, PFC's en SF₆) die vrijkomen bij operaties van de organisatie, mee te nemen in de emissie-inventaris. Dit geldt ook voor koudemiddelen (refrigerants).

4.6 Verificatie

De organisatie heeft ervoor gekozen om de emissie-inventaris niet apart te laten verifiëren door een extern bureau. De emissie-inventaris zal tijdens de externe audit middels een steekproef geverifieerd worden.

5 | CO₂-reducerende maatregelen

SCOPE 1 - Gasverbruik (vastgoed)
Verhuizing naar nieuw duurzaam pand
Warme truiendag incl chocomel en slagroom
Goede instructie over werking verwarmingsinstallatie voor kantoorpersoneel
Waterzijdig inregelen CV installaties tbv AV
Isoleren leidingen en appendages
Duurzame alternatieven bij vervanging gasketels appartementengebouwen
SCOPE 1 - Mobiliteit (wagenpark)
Wagenpark beleid (her)schrijven met oog op CO ₂ reductie
Elektrische auto's bij vervanging
Bijhouden verbruik en kilometerstanden per auto
Cursus 'het nieuwe rijden'
Iedere 2 maanden controle bandenspanning
Terugkoppeling rijgedrag medewerkers
Plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's
Afspraken <8km bij kantoor vandaan verplicht met (E-) bike/scooter
Stimuleren gebruik OV/fiets
CO ₂ reductie in mobiliteitsbeleid opnemen
Beschikbaar stellen elektrische deelfietsen (vooral in mooi weer maanden, lease?)
Beschikbaar stellen elektrische deelscooter
SCOPE 2 - Elektraverbruik (vastgoed)
Verhuizing naar nieuw duurzaam pand
Overstap naar 100 % groene stroom kantoor
Actief monitoren of sensoren etc goed staan ingesteld en verlichting niet onnodig brandt
Overstap naar 100 % groene stroom Algemene Voorzieningen
Toepassen LED bij vervanging verlichting Algemene Voorzieningen
Onderzoek of slimme schakelingen toepasbaar zijn voor de verlichting AV
Onderzoek besparingsmogelijkheden liftinstallaties
SCOPE 2 - Reduceren zakelijke kilometers
Toepassen van video en-of teleconferencing
Inzetten van een (elektrische) deelauto
(her)introduceren/uitbreiden van fietsplan
Beschikbaar stellen elektrische deelfietsen (vooral in mooi weer maanden, lease?)

OV-/fietsgebruik stimuleren
CO2 reductie doelstellingen/maatregelen opnemen in contracten ingehuurd personeel
CO2 reductie opnemen in mobiliteitsbeleid
Organisatorische maatregelen
Bijeenkomsten en/of presentaties CO ₂ beleid
Duurzaamheidswand in entree/kantine
CO ₂ reductie opnemen in personeelsbeleid
Opnemen in sollicitatieprocedure (dichtbij wonen, duurzame vervoerskeuze stimuleren)
Opnemen in jaargespreken (2 punten die jij gaat doen aan duurzaamheid dit jaar)
Investing in kennis duurzaamheidsambassadeurs

6 | Doelstellingen

6.1 Reductiedoelstellingen

De algehele reductiedoelstelling wordt geformuleerd tot 2021. Vanuit deze vastgestelde algehele reductiedoelstelling is een plan van aanpak opgesteld. In dit plan worden de maatregelen benoemd die worden genomen om de doelstelling te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Het overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staan vermeldt in het Excelbestand met CO₂-reducerende maatregelen.

6.2. Hoofddoelstelling

De organisatie heeft als doel gesteld om in de komende jaren, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

SCOPE 1 EN 2 DOELSTELLING

Kennemer Wonen wil in 2021 ten opzichte van 2018 93% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstellingen zijn absoluut. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor 2021 als volgt:

Scope 1: 68% reductie in 2021 ten opzichte van 2018

Scope 2: 100% reductie in 2021 ten opzichte van 2018

BUSINESS TRAVEL

Kennemer Wonen wil haar CO₂-emissie door business travel met 5% reduceren in 2021 ten opzichte van 2018

ENERGIEDOELSTELLING

Kennemer Wonen wil jaarlijks haar energieverbruik met 2% reduceren.

6.2.1. Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik kantoren en CVZ

Door de verhuizing naar een nieuw duurzaam pand wordt een verlaging van het totale gasverbruik van 69% gerealiseerd. In de CVZ verhuurde gebouwen is op korte termijn een reductie nog niet realistisch omdat verwarmingsinstallaties op een natuurlijk moment worden vervangen en dat in de eerste 2 jaar niet het geval is.

6.2.2. Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark en alternatieve brandstoffen

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de bedrijfsauto's. Dit is ingeschat op ongeveer 50% reductie in de komende drie jaar als er ingezet wordt op het vervangen van de leaseauto's door elektrische poolauto's.

6.2.3. Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik kantoren en CVZ en alternatieve brandstoffen

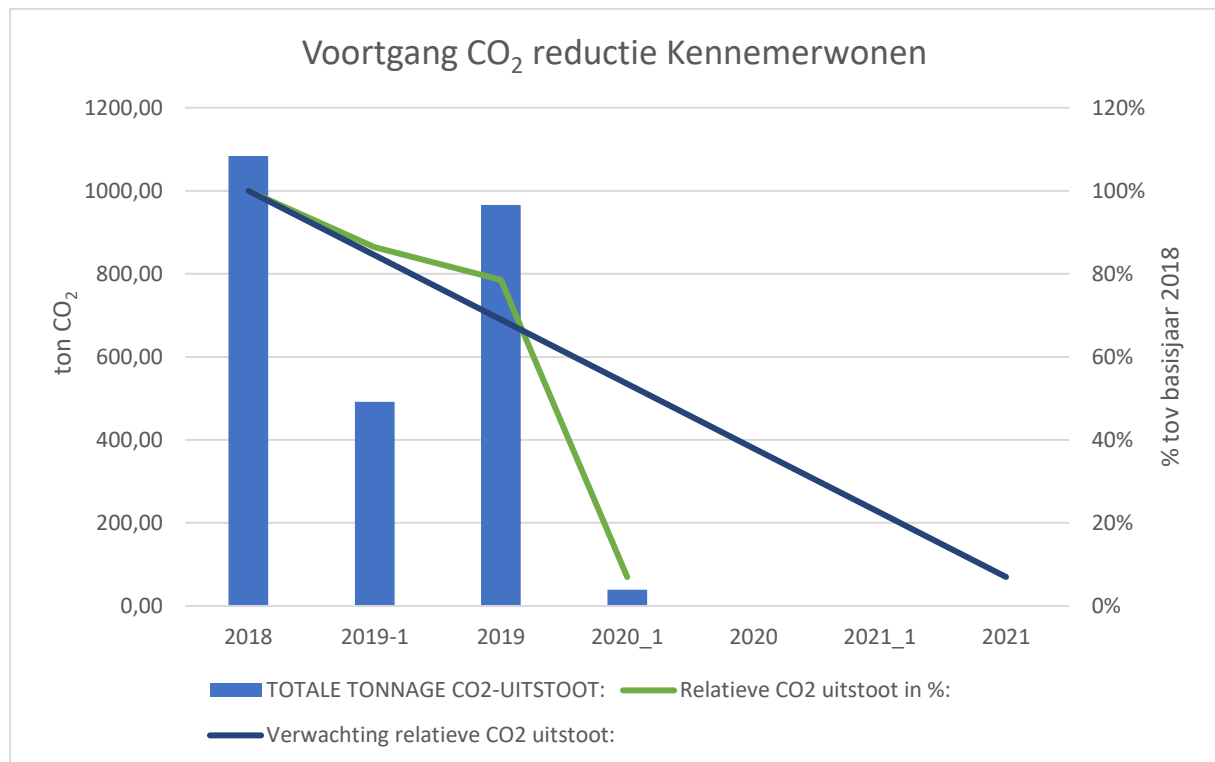
Om het elektraverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op Kennemer Wonen van toepassing zijn. Door de verhuizing naar een nieuw duurzaam pand is een aanzienlijke verlaging van het verbruik in de komende drie jaar te verwachten. Het nieuwe pand is energieneutraal op de gebouwgebonden installatie (verlichting, verwarming, ventilatie, etc.). Er is daardoor alleen nog verbruik door de werkmiddelen zoals computers, beeldschermen, keukenapparatuur, etc. Het reductiepercentage is niet goed in te schatten omdat onderliggend gegevens niet beschikbaar zijn aangezien het om een nieuw pand gaat. Er zijn en worden zonnepanelen geplaatst tbv de algemene voorzieningen van het vastgoed. Daarnaast kan de overstap op 100% Nederlandse Groene stroom zorgen dat er hier 100% CO₂ reductie mogelijk is. Enige elektraverbruik dat nog grijs kan zijn zijn de onderweg geladen kWh's voor elektrische auto's.

6.2.4. Scope 2 | Subdoelstelling zakelijk verkeer

De gegevens van deze categorie zijn redelijk inzichtelijk maar nog niet compleet. De verwachting is dat door het verkrijgen van inzicht in vooral de kilometers en transportkeuze van inhuurpersoneel (ca 10-15% van het personeelsbestand) een meer realistisch getal gaat opleveren. Daarom wordt hier in de komende jaren door het verkrijgen van meer inzicht een kleine toename van CO₂ uitstoot verwacht. Er wordt uiteraard wel aan gewerkt om het aantal afgelegde kilometers met privéauto's terug te dringen en daarvoor is bekeken welke mogelijkheden er zijn om dit te realiseren.

7 | Voortgang

In onderstaand figuur is de voortgang van de CO₂-uitstoot van Kennemer Wonen opgenomen.

Figuur 2 | Voortgang van de CO₂-uitstoot.

De impact van de maatregelen is duidelijk zichtbaar (bijvoorbeeld de verhuizing naar een nieuw kantoor in 2019 en de overstap naar groene stroom in 2020). Naast de evaluatie van de voortgang van heel scope 1 en 2, is de voortgang per subdoelstelling ook uitgewerkt. Zodoende kan er beter bijgestuurd worden. Ieder jaar, tijdens de evaluatie van het reductieplan, zal hieronder per subdoelstelling de voortgang in CO₂-reductie beschreven worden. Deze voortgang wordt aangetoond op basis van de verzamelde emissiegegevens betreffende scope 1 en 2.

7.1 Voortgang subdoelstelling gasverbruik

Als resultaat van de verhuizing naar het nieuwe kantoor in 2019 is het gasverbruik sterk afgenomen.

7.2 Voortgang subdoelstelling wagenpark

Een deel van de leaseauto's is van een persoonsgebonden auto naar een poolauto omgezet. Verder zijn een aantal oudere auto's uit de roulatie genomen en zijn twee elektrische auto's aan het wagenpark toegevoegd.

7.3 Voortgang subdoelstelling elektraverbruik

Het elektraverbruik is in 2019 ten opzichte van 2018 met 28% afgenomen. Dit heeft onder andere te maken met de plaatsing van zonnepanelen en verhuizing naar het duurzame kantoor. De uitstoot is teruggedrongen naar 0 door de overstap naar 100% groene stroom voor al het vastgoed binnen de boundary.

8 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. De organisatie dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

8.1 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor Kennemer Wonen is de website van de SKAO geraadpleegd (https://www.skao.nl/initiatieven_programma). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management. Aangezien Kennemer Wonen aan meerdere initiatieven deelneemt is dit alleen ter inspiratie geraadpleegd.

Jaarlijks wordt er door de projectleider en het management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

8.2 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven en overheden informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm van de SKAO om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van de organisatie in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor de organisatie (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

8.3 Lopende initiatieven

Kennemer Wonen neemt actief deel aan diverse initiatieven waarbij CO₂ reductie aan de orde komt. Er wordt momenteel verder geïnventariseerd of er nog meer en vooral lokale initiatieven zijn waar Kennemer Wonen aan deel kan nemen om zo nog meer kennis op te doen en te delen over CO₂-reductie.

- De Groene Huisvesters → <https://groenehuisvesters.nl/deelnemers-groene-huisvesters/>

5.1.1 Stichting Nederland CO₂ Neutraal

**nederland
co₂ neutraal** Sinds 2019 is Kennemer Wonen lid van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroep bijeenkomsten. Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Intentieverklaring Nederland CO₂ Neutraal
- Verslagen bijeenkomsten Nederland CO₂ Neutraal

Hieronder wordt de begroting beschreven voor het jaar 2021:

INITIATIEF	TYPE BIJDRAGE	JAARLIJKS BEDRAG	BEWIJSLAST
Nederland CO₂ Neutraal	Inzet medewerkers	€ 1.600,-	aanwezigheidslijst
	Contributie	€ 997,-	factuur
TOTALE KOSTEN		€ 2.597,-	

Tabel 2: Begroting 2021 voor sector- en keteninitiatieven

Bovenstaande deelnames worden jaarlijks geëvalueerd en besproken in de directiebeoordeling. Tevens wordt hierbij het jaarlijkse budget geaccordeerd.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Kennemer Wonen.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Martin Havik, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -BELEID 2020
Datum:	29-12-2020
Versie:	1.0
Verantwoordelijke manager:	H. Koomen

Handtekening autoriserende manager:
